

maaske nok for Tiden inde i noget vanskelige Forhold, det kan ikke hjælpe at nægte det; jeg maa indrømme det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, at Elevantallet ikke er saa stort i disse Aar som før Krigen, og at der ogsaa var en mindre Nedgang, før Krigen begyndte. Det er imidlertid en af den Slags Svingninger, som altid vil kunne fremkomme i en saadan fri Bevægelse. Jeg tror ikke, man kan sige, at Højskolebevægelsen som Helhed er stagnerende, den har endog i de sidste Aar skudt et saa smukt og kraftigt Skud som Arbejderhøjskolen i Esbjerg. Dette viser, at man indenfor en anden Kreds af Befolkningen end den, der hidtil har optaget Højskoletanken, har faaet Øje for, at man med Nytte kan føre den Tanke ud i Livet paa sit særlige Omraade. Jeg vil dog gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at naar der siden Krigens Udbrud har været en Nedgang i Elevernes Antal, er det naturligvis en Følge af, at de unge nu er beskæftigede paa anden Maade end før; saaledes har Sikringsstyrkens Indkaldelse utvivlsomt i høj Grad medvirket til, at Elevantallet er gaaet ned, hvad man da ogsaa vil kunne se deraf, at Sommerskolerne ikke i saa høj Grad berøres af Nedgangen som Vinterskolerne. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds vil ogsaa, hvis han ser efter, kunne faa Øje for, at den Nedgang, der var begyndt, og som er fortsat i det første Aar efter Krigens Udbrud, nu er standset, at vi igen er i Opgang. I Aaret 1914—15 var der 6,868 Elever paa vore Højskoler. I det følgende Aar var der 7,343, og jeg tror, jeg med det Kendskab, jeg har til Elevbesøget paa Højskolerne, tør sige, at det Aar, vi er inde i, vil vise en lignende Stigning. Der er ingen Grund til at se mørkt paa dette Forhold. Jeg tror ikke, man kan sige, at den Omstændighed, at Staten nu har i Sinde at købe nogle Skoler, der gaar daarligt, betyder, at Højskoletanken vinder mindre Tilslutning hos Befolkningen end tidligere.

Det er, som sagt, et Fænomen, man har været kendt med, saa længe Højskolerne har bestaaet, at adskillige Skoler er gaaet ind. Det ærede Medlem fra Kolding (Laursen) nævnede, saa vidt jeg forstod, et Antal paa 60. Jeg tror nu, der er flere. Ifølge en Statistik, der gaar fra 1844 til 1906, er der i den Tid nedlagt ikke mindre end 73 Højskoler og Landbrugsskoler, og jeg vil tro, at der siden 1906 er nedlagt maaske en halv Snes Stykker, saa vi

kommer nær op mod et samlet Antal af 90. Jeg maa maaske nævne nogle Enkeltheder fra denne Statistik. Der siges i den, at i Aarene fra 1861 til 1870—71 blev der nedlagt ikke mindre end 10 Skoler, i Aarene 1871—80 13, i Aarene 1881—90 15, i Aarene 1891—1900 14 og i det følgende Femaar 5. Man kan da ikke ud fra dette, at enkelte Skoler afhændes til andet Formaal, drage den Slutning, at det i Øjeblikket staar skralt til med Højskoletanken herhjemme. Der har her kun været Tale om, at Staten vilde købe mindre Højskoler, men saa vidt jeg ved, forholder det sig ogsaa saaledes, at Staten har i Sinde at købe en nedlagt Latinskole. — Jeg tror, jeg ved, hvad den hedder, men jeg skal ikke nævne dens Navn. Jeg gød dog vide, om det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds deraf vil drage den Slutning, at Studenterantallet er i Tilbagegang. Det tror jeg ikke, man kan, og lige saa lidt kan man af den anden Omstændighed drage en lignende Slutning.

Jeg hører til de Medlemmer af Tinget, der adskillige Gange har talt for, at Bevillingen til Oprettelse og Drift af kommunale Efterskoler ogsaa maatte komme saadanne Skoler til gode, der var oprettede og drevne uden kommunal Mellekomst, og jeg vil udtale min Glæde over, at dette Ønske nu i Aar ved Ændringsforslaget under Nr. 219 er blevet imødekommet. Jeg tror, det skal blive til Gavn for den Skoleform, vi alle sammen ønsker Fremgang for vor Ungdoms Skyld. Men det forekommer mig rigtignok, at der er en lille Plet paa denne Bevilling. Det foreslaas nemlig, at de Efterskoler, der oprettes ved kommunal Mellekomst, kan faa 75 pCt. af deres Udgifter godtgjort af Staten, medens de, der er oprettede ved privat Mellekomst, af private Skoleforeninger, kun kan faa 50 pCt. i Tilskud. I den Henseende burde de to Skoleformer efter mit Skøn stilles ganske lige, men det er forhaabentlig ogsaa en Ting, som vi kan rette ad Aare. Jeg kan nemlig ikke se nogen som helst Grund til at opretholde denne Forskel. For Grunden er vel ikke den, at man er bange for, at det kommunale Initiativ ikke skal kunne klare sig overfor det private, hvis man ikke giver de kommunalt oprettede Skoler et større Statstilskud end de privat oprettede? Jeg skal imidlertid, som sagt, udtale min Glæde over, at det private Initiativ nu har faaet Foden indenfor Døren.

Den ærede Ordfører sagde i sin Tale,